

Artikel van de maand – Mei 2014

Zendingsaspecten in het evangelie – Johannes (1)

Door Dr. Steef van 't Slot

Johannes diende in Efeze, waar hij zijn evangelie, drie brieven en de openbaring schreef in de jaren negentig van de 1^e eeuw. Het eerste deel van zijn evangelie bewijst Christus' godheid en Godgelijkheid.¹ De eerste vijf verzen definiëren Zijn status door Zijn namen, die voor identiteit staan in Hebreeuwse cultuur en denken. Ook wordt Zijn scheppingsrol² benadrukt.³

De woorden 'hebben Hem niet gekend' en 'hebben Hem niet aangekomen'⁴ geven aan hoever de mensheid van God weggedreven was. Het goede nieuws is dat Jezus de weg tot God⁵ heropende en mensen zo'n drastisch nieuw begin gaf, dat slechts de term 'wedergeboorte' de kracht ervan beschrijft. Christus' godheid wordt ook bewezen door de woorden van Johannes de Doper 'Hij was [er] vóór mij'; een argument ten gunste van Christus' pre-existentie,⁶ want hij was zes maanden ouder dan Jezus.⁷ Johannes sprak dus *niet* over Jezus' mens-zijn.

Christus in het vlees woonde onder ons⁸ met een dubbele natuur: waarlijk God en waarlijk Mens. De term 'eniggeboren Zoon van God' (Grieks: *μονογενής Θεός, monogenes Theos*) wordt beter vertaald als 'enig verwekte God'.⁹ De Vader verwekte slechts eenmaal; het resultaat was de God-Zoon. Dit gebeurde voor de grondlegging van de wereld, toen ook het reddingsplan ontworpen werd, vandaar dat de Zoon geopenbaard werd als het Lam van God, geslacht vanaf de grondlegging van de wereld.¹⁰ Dat verwekken had niets te maken met Zijn vleeswording. God kreeg geen Zoon toen Jezus in het vlees geboren werd. De Zoon heeft geen begin of einde, zoals uitgebeeld door Melchizedek.¹¹ Als Mens heeft Hij wel een begin.

Geen louter menselijk wezen kon zo'n enorme verandering in dispensatie van wet tot genade en waarheid teweegbrengen als Christus.¹² Dit alles moest duidelijk gevestigd worden om de titel 'Lam van God Dat de zonden der wereld wegneemt'¹³ te rechtvaardigen. Slechts een Man zonder zonde kwam daarvoor in aanmerking.¹⁴ Johannes de Doper voegt zijn getuigenis over de Godheid van Christus toe omdat hij de Heilige Geest op Jezus zag neerkomen en blijven. Hij ontving dit herkenbare feit door Goddelijke openbaring.¹⁵

¹ Fil. 2:6

² Gen. 1:2

³ Vergelijk Joh. 1:10 met Kol. 1:16

⁴ Joh. 1:10,11

⁵ 1:12,13; 14:6

⁶ 1:1-3

⁷ Luk. 1:24,26

⁸ Joh. 1:14

⁹ 1:18

¹⁰ Op. 13:8b

¹¹ Gen. 14:18-20; Heb. 7:15-17

¹² Joh. 1:14,16,17

¹³ 1:29

¹⁴ Heb. 4:15

¹⁵ Joh. 1:30,34

Twee van Jezus' uitdrukkingen, die we vaak in dit evangelie zien, zijn 'Voorwaar, voorwaar' en 'de Vader Die Mij gezondend heeft'. Logisch, in het licht van het bovenstaande. De *Heilige Geest* als derde persoon van de Godheid is ook heel zichtbaar in het Johannesevangelie.¹⁶

Johannes' evangelie verschilt van de andere. Hij schreef het omstreeks het jaar 90; de andere waren al voor 65 geschreven. Johannes schreef voor de kerken in Klein Azië (nu Turkije). Ze kenden de andere evangeliën. Waarom schreef hij er dan nog een? Alle evangeliën tonen ons verschillende kanten van Jezus. Mattheüs toont Hem als *Koning*; Markus als *Dienaar*, en Lukas als ware *Mens*. Deze zouden niet compleet geweest zijn zonder Johannes' verhaal waarin Jezus getoond wordt als *Zoon van God*. Hij wordt volledig getoond: als Koning (de hoogste), Dienaar (de zachtmoedigste); Mens (de beperkte), en God (de onbeperkte). Hij schreef het evangelie waarschijnlijk in het Aramees, de taal die Jezus sprak. Mogelijk vertaalde hij het in het Grieks, de lingua franca in Efeze, maar dat is niet zeker. Dit evangelie is geschreven met slechts ongeveer 700 woorden, het vocabulaire van een klein kind.

Johannes diende eerst in Jeruzalem. Hij kwam hij dan in Efeze terecht? In het jaar 44 werd zijn broer Jacobus gedood door Herodus.¹⁷ De vervolging die toen uitbrak heeft Johannes er mogelijk toe gebracht te vertrekken. We weten niet waar hij al die tijd verbleef, maar volgens oude geschriften diende hij gedurende zijn laatste jaren in Efeze, voordat Rome het kerkelijke centrum werd. Dat blijkt uit het feit dat hij de zeven gemeenten in Klein Azië kende.¹⁸

In het jaar 95 werd hij door Keizer Domitianus naar Patmos verbannen. In 96 mocht hij naar Efeze terugkeren waar hij de openbaringen opschreef, die nu ons boek Openbaring vormen. Na 98, toen Trajanus keizer was geworden, stierf hij als de laatste van Jezus' apostelen.

Christus' Godheid is de sleutel tot dit evangelie.¹⁹ Met de naam 'Ik BEN' openbaarde God Zich aan Mozes.²⁰ Alle Joden verbonden die naam met God. Ze werden woedend wanneer Jezus hem gebruikte om Zijn eigen positie als Zoon van God aan te duiden. Veertien maal zei Hij IK BEN: de Messias;²¹ het Brood des levens;²² het Licht van de wereld;²³ van boven en voordat Abraham was;²⁴ de Deur van de schapen en de Goede Herder;²⁵ Een met de Vader en de Zoon van God;²⁶ de Opstanding en het Leven;²⁷ Meester en Heer;²⁸ de Weg, de Waarheid en het Leven en in de Vader, de Vader in Mij;²⁹ de Ware Wijnstok.³⁰

De laatste keer dat 'IK BEN' sprak, bij Zijn arrestatie, openbaarde Hij zo'n kracht dat de demonen die het leger vergezelden sidderden. Bang en verward deinsden ze terug en smeten 600 gewapende mannen omver.³¹ Het is duidelijk dat Jezus' Zich vrijwillig aan hen overgaf!

¹⁶ 1:32,33; 3:34; 6:63; 7:37-39; 14:16,17,26; 15:26; 16:7-11,13-15 en 20:22

¹⁷ Hand. 12:2

¹⁸ Op. 2 & 3

¹⁹ Joh. 20:31

²⁰ Ex. 3:14

²¹ Joh. 4:26

²² 6:35,48,51

²³ 8:12; 12:46

²⁴ 8:23,58

²⁵ 10:7,9,11,14

²⁶ 10:30,36

²⁷ 11:25

²⁸ 13:13

²⁹ 14:6,10

³⁰ 15:1,5

³¹ 18:6